

ДОДАТОК 1

до Резолюції Конгресу фахівців довкілля
від 29 червня 2023 р.

**ПРОПОЗИЦІЇ Асоціації РАЕВ ДО ПОРІВНЯЛЬНОЇ ТАБЛИЦІ
доопрацьованого Проекту Закону України «Про зміни до Закону України «Про оцінку впливу на довкілля»»**

№ з/п	Зміст положення (норми) запропонованого проекту акта	Зміст положення (норми) запропонованого РАЕВ	Обґрунтування
1	<p>Стаття 2. Зміст і суб'єкти оцінки впливу на довкілля</p> <p>1. Оцінка впливу на довкілля - це процедура, що передбачає:</p> <p>...</p> <p>б) Під час здійснення оцінки впливу на довкілля, уповноважений територіальний орган, а у випадках, визначених частинами третьою і четвертою статті 5 цього Закону, - уповноважений центральний орган проводить консультації з метою отримання зауважень та пропозицій щодо оцінки впливу планованої діяльності на довкілля з іншими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування відповідно до їх компетенції з питань, що стосуються довкілля. Порядок проведення консультацій з органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування в процедурі оцінки впливу на довкілля встановлюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища. Такі консультації проводяться у письмовій та / або електронній формі</p>	<p>Стаття 2. Зміст і суб'єкти оцінки впливу на довкілля</p> <p>1. Оцінка впливу на довкілля - це процедура, що передбачає:</p> <p>...</p> <p>б) Під час здійснення оцінки впливу на довкілля, уповноважений територіальний орган, а у випадках, визначених частинами третьою і четвертою статті 5 цього Закону, - уповноважений центральний орган проводить консультації з метою отримання зауважень та пропозицій щодо оцінки впливу планованої діяльності на довкілля з іншими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування відповідно до їх компетенції з питань, що стосуються довкілля. Порядок проведення консультацій з органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування в процедурі оцінки впливу на довкілля встановлюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища. Такі консультації проводяться у письмовій та / або електронній формі протягом строку громадського обговорення</p>	<p>З метою належної оцінки впливу на довкілля планованої діяльності, врахування пропозицій та зауважень всіх зацікавлених сторін, визначення рівня деталізації оцінки впливу на довкілля, РАЕВ пропонує ознайомлювати суб'єкта господарювання з отриманими пропозиціями та зауваженнями для врахування чи обґрунтованого відхилення у звіті з оцінки впливу на довкілля.</p>

№ з/п	Зміст положення (норми) запропонованого проекту акта	Зміст положення (норми) запропонованого РАЕВ	Обґрунтування
	<p>протягом строку громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля. У разі ненадання зауважень та пропозицій протягом визначеного строку консультацій вважається, що зауваження та пропозиції відсутні.</p>	<p>звіту з оцінки впливу на довкілля. У разі ненадання зауважень та пропозицій протягом визначеного строку консультацій вважається, що зауваження та пропозиції відсутні.</p> <p>У випадку отримання зауважень та пропозицій під час консультації, уповноважений територіальний орган, а у випадках, визначених частинами третьою і четвертою статті 5 цього Закону, - уповноважений центральний надає копію таких зауважень та пропозицій суб'єкту господарювання із застосуванням засобів електронних комунікацій не пізніше наступного робочого дня з дня їх отримання.</p>	
2	<p>Стаття 3. Сфера застосування оцінки впливу на довкілля</p> <p>Оцінці впливу на довкілля не підлягає діяльність, прямо не передбачена частинами другою і третьою цієї статті, а також планована діяльність, спрямована виключно на забезпечення оборони держави, ліквідацію наслідків надзвичайних ситуацій, відновлювальні роботи з ліквідації наслідків збройної агресії та бойових дій під час дії воєнного стану та у відбудовний період після закінчення воєнних дій, відповідно до критеріїв, затверджених Кабінетом Міністрів України.</p>	<p>Стаття 3. Сфера застосування оцінки впливу на довкілля</p> <p>Оцінці впливу на довкілля не підлягає діяльність, прямо не передбачена частинами другою і третьою цієї статті, а також планована діяльність, спрямована виключно на забезпечення оборони держави, ліквідацію наслідків надзвичайних ситуацій, відновлювальні роботи з ліквідації наслідків збройної агресії та бойових дій, релокацію підприємств, їх окремих цехів, виробничих потужностей під час дії воєнного стану та у відбудовний період після закінчення воєнних дій, відповідно до критеріїв, затверджених Кабінетом Міністрів України.</p>	<p>З метою зберегти активів та потужностей, необхідних для утримання економіки країни та її подальшого відновлення, а також збереження робочих місць РАЕВ пропонуємо виключити з переліку видів планованої діяльності, що передбачає оцінку впливу на довкілля релокацію підприємств, їх окремих цехів, виробничих потужностей</p>
3	<p>Стаття 4. Гласність оцінки впливу на довкілля</p> <p>...</p> <p>3. Повідомлення про плановану діяльність, яка підлягає оцінці впливу на довкілля, оголошення</p>	<p>Стаття 4. Гласність оцінки впливу на довкілля</p> <p>...</p> <p>3. Повідомлення про плановану діяльність, яка підлягає оцінці впливу на довкілля, оголошення</p>	<p>Необхідність розміщення суб'єктом господарювання вищезазначених документів на дошках оголошень органів місцевого самоврядування дублюється з територіальними</p>

№ з/п	Зміст положення (норми) запропонованого проекту акта	Зміст положення (норми) запропонованого РАЕВ	Обґрунтування
	<p>про початок громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля оприлюднюються суб'єктом господарювання шляхом розміщення не менше ніж в трьох публічних місцях (зокрема, на дошках оголошень органів місцевого самоврядування, об'єктів соціально-культурного призначення, відділень поштового зв'язку, на стаціонарно обладнаних зупинках маршрутних транспортних засобів, у місцях, визначених та обладнаних органами державної влади або органами місцевого самоврядування, та інших місцях масового перебування населення) на території, де планується провадити плановану діяльність та в адміністративно-територіальних одиницях, які можуть зазнати впливу планованої діяльності. Суб'єкт господарювання може додатково оприлюднювати документи, зазначені у цій частині, в інший спосіб, що разом з іншими способами інформування забезпечуватиме доведення інформації до відома мешканців відповідної адміністративно-територіальної одиниці, на території якої планується розміщення об'єкта, та адміністративно-територіальних одиниць, які можуть зазнати впливу планованої діяльності. Суб'єкт господарювання засобами реєстру подає уповноваженому територіальному органу, а у випадках, визначених частинами третьою і четвертою статті 5 цього Закону, - уповноваженому центральному органу,</p>	<p>про початок громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля оприлюднюються суб'єктом господарювання шляхом розміщення не менше ніж в трьох публічних місцях (зокрема, на дошках оголошень, об'єктів соціально-культурного призначення, відділень поштового зв'язку, на стаціонарно обладнаних зупинках маршрутних транспортних засобів, у місцях, визначених та обладнаних органами державної влади або органами місцевого самоврядування, та інших місцях масового перебування населення) на території, де планується провадити плановану діяльність та в адміністративно-територіальних одиницях, які можуть зазнати впливу планованої діяльності. Суб'єкт господарювання може додатково оприлюднювати документи, зазначені у цій частині, в інший спосіб, що разом з іншими способами інформування забезпечуватиме доведення інформації до відома мешканців відповідної адміністративно-територіальної одиниці, на території якої планується розміщення об'єкта, та адміністративно-територіальних одиниць, які можуть зазнати впливу планованої діяльності. Суб'єкт господарювання подає уповноваженому територіальному органу, а у випадках, визначених частинами третьою і четвертою статті 5 цього Закону, - уповноваженому центральному органу, відомості, що підтверджують факт та дату оприлюднення суб'єктом господарювання повідомлення про плановану діяльність, яка</p>	<p>громадами: і територіальні громади і суб'єкти господарювання зобов'язанні розмістити один і той же документ в одному місці - на дошці оголошень органу місцевого самоврядування. В РАЕВ пропонуємо передбачити розміщення вказаних документів на дошках оголошень територіальних громад лише територіальними громадами.</p>

№ з/п	Зміст положення (норми) запропонованого проекту акта	Зміст положення (норми) запропонованого РАЕВ	Обґрунтування
	<p>відомості, що підтверджують факт та дату оприлюднення суб'єктом господарювання повідомлення про плановану діяльність, яка підлягає оцінці впливу на довкілля, згідно із цією частиною. Уповноважений орган вносить зазначені відомості до Єдиного реєстру з оцінки впливу на довкілля не пізніше наступного робочого дня з дня їх надходження, а також перевіряє та вносить зазначену інформацію до звіту про громадське обговорення.</p>	<p>підлягає оцінці впливу на довкілля, згідно із цією частиною. Уповноважений орган вносить зазначені відомості до Єдиного реєстру з оцінки впливу на довкілля не пізніше наступного робочого дня з дня їх надходження, а також перевіряє та вносить зазначену інформацію до звіту про громадське обговорення.</p>	
4	<p>Стаття 4. Гласність оцінки впливу на довкілля ...</p> <p>4. Інформація про висновок з оцінки впливу на довкілля та рішення про провадження планованої діяльності (із зазначенням органу, номера та дати їх прийняття) оприлюднюється суб'єктом господарювання протягом трьох робочих днів з дня отримання ним рішення про провадження планованої діяльності шляхом розміщення в порядку, визначеному частиною третьою цієї статті.</p>	<p>Стаття 4. Гласність оцінки впливу на довкілля ...</p> <p>4. Інформація про висновок з оцінки впливу на довкілля та рішення про провадження планованої діяльності (із зазначенням органу, номера та дати їх прийняття) оприлюднюється суб'єктом господарювання протягом трьох робочих днів з дня отримання суб'єктом господарювання висновку з оцінки впливу на довкілля або рішення про провадження планованої діяльності шляхом розміщення в порядку, визначеному частиною третьою цієї статті.</p>	<p>Рішення про провадження планованої діяльності можливо отримувати протягом 5 років з дати отримання висновку з оцінки впливу на довкілля.</p> <p>Між висновком з ОВД і рішенням про провадження планованої діяльності може пройти декілька років.</p> <p>В зв'язку з чим РАЕВ пропонує відповідну редакцію статті</p>

5	<p>Стаття 9. Висновок з оцінки впливу на довкілля</p> <p>6¹. Підставами для надання висновку з оцінки впливу на довкілля, у якому визначена недопустимість провадження планованої діяльності, є:</p> <p>1) наявність встановлених законами заборон чи обмежень, які унеможливають провадження планованої діяльності;</p> <p>2) виявлення того, що з урахуванням вимог частини першої цієї статті, в тому числі в результаті вжиття передбачених заходів, спрямованих на запобігання, зменшення, усунення впливу на довкілля, та/або встановлення додаткових обґрунтованих екологічних умов, вплив планованої діяльності залишатиметься таким, що унеможливує її провадження згідно з вимогами законодавства.</p>	<p>Стаття 9. Висновок з оцінки впливу на довкілля</p> <p>6¹. Підставами для надання висновку з оцінки впливу на довкілля, у якому визначена недопустимість провадження планованої діяльності, є:</p> <p>1) наявність встановлених законами заборон чи обмежень, які унеможливають провадження планованої діяльності;</p> <p>2) виявлення того, що з урахуванням вимог частини першої цієї статті, в тому числі в результаті вжиття передбачених заходів, спрямованих на запобігання, зменшення, усунення впливу на довкілля, та/або встановлення додаткових обґрунтованих екологічних умов, вплив планованої діяльності залишатиметься таким, що унеможливує її провадження згідно з вимогами законодавства.</p> <p>У випадку визначення недопустимості провадження планованої діяльності уповноважений територіальний орган, а у випадках, визначених частинами третьою і четвертою статті 5 цього Закону, - уповноважений центральний орган, визначає екологічні умови планованої діяльності, за яких планована діяльність може бути допустимою.</p>	<p>Запропоновані положення суперечить положенням Директиви, яка чітко врегульовує процедуру ОВД, та не передбачає можливості уповноваженому органу визнати діяльність недопустимою без пропозиції альтернативи та відмовити у видачі висновку з ОВД (ст. 1, п. 2 п. г Директиви). Відповідно до ст. 6 Закону уповноважений орган видає висновок з оцінки впливу на довкілля, яким виходячи з оцінки впливу на довкілля планованої діяльності, визначає:</p> <p>допустимість планованої діяльності чи обґрунтовує недопустимість провадження планованої діяльності та визначає екологічні умови її провадження.</p> <p>Якщо з оцінки впливу на довкілля з розглянутих виправданих альтернативних варіантів виявляється екологічно обґрунтованим варіант, відмінний від запропонованого суб'єктом господарювання, за письмовою згодою із суб'єктом господарювання у висновку з оцінки впливу на довкілля зазначається погоджений варіант здійснення планованої діяльності.</p> <p>Більше того, у відповідності до ст. 10 Закону з метою здійснення своїх повноважень, визначених статтями 5, 9 та 14 цього Закону, уповноважений центральний орган та уповноважений територіальний орган можуть утворювати експертні комісії з оцінки впливу на довкілля, члени яких призначаються строком на три роки. Уповноважений центральний орган веде реєстр експертів, з числа яких можуть призначатися члени експертної комісії з оцінки впливу на довкілля.</p> <p>Акцентуємо, що експертні послуги членів експертних комісій з оцінки впливу на довкілля, є</p>
---	--	---	--

			<p>платними та оплачуються суб'єктами господарювання у складі плати за проведення громадського обговорення в процесі оцінки впливу на довкілля.</p> <p>ПАЕУ звертає увагу, що саме можливості обрання екологічно обґрунтованого варіанту планованої діяльності шляхом визнання її допустимою, або шляхом встановлення екологічних умов її провадження (у випадку недопустимості) передбачені Директивою та були імплементовані Законом.</p>
--	--	--	--

№ з/п	Зміст положення (норми) запропонованого проекту акта	Зміст положення (норми) запропонованого РАЕВ	Обґрунтування
6	<p>Стаття 9-1. Відмова у видачі висновку з оцінки впливу на довкілля</p> <p>1. Підставами для відмови у видачі висновку з оцінки впливу на довкілля є:</p> <p>1) підстави, передбачені Законом України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності»;</p> <p>2) порушення суб'єктом господарювання вимог щодо оприлюднення повідомлення про плановану діяльність, яка підлягає оцінці впливу на довкілля, встановлених частиною третьою статті 4 цього Закону;</p> <p>3) невідповідність поданих документів вимогам законодавства;</p> <p>4) порушення суб'єктом господарювання вимог щодо оприлюднення оголошення про початок громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля, встановлених частиною третьою статті 4 цього Закону, та/або розміщення та забезпечення доступу до звіту з оцінки впливу на довкілля та іншої документації, необхідної для оцінки впливу на довкілля, встановлених частиною п'ятою статті 4 цього Закону;</p> <p>5) визнання громадських слухань такими, що не відбулися, у зв'язку з неявкою суб'єкта господарювання, а також порушення ним законодавства про проведення громадських слухань.</p> <p>2. ...</p>	<p>Стаття 9-1. Відмова у видачі висновку з оцінки впливу на довкілля</p> <p>1. Підставами для відмови у видачі висновку з оцінки впливу на довкілля є:</p> <p>1) підстави, передбачені Законом України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності»;</p> <p>2) порушення суб'єктом господарювання вимог щодо оприлюднення повідомлення про плановану діяльність, яка підлягає оцінці впливу на довкілля, встановлених частиною третьою статті 4 цього Закону;</p> <p>3) виключити;</p> <p>4) порушення суб'єктом господарювання вимог щодо оприлюднення оголошення про початок громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля, встановлених частиною третьою статті 4 цього Закону, та/або розміщення та забезпечення доступу до звіту з оцінки впливу на довкілля та іншої документації, необхідної для оцінки впливу на довкілля, встановлених частиною п'ятою статті 4 цього Закону;</p> <p>5) виключити</p> <p>2. ...</p>	<p>Виключення п. 3) обґрунтовано тим, що ч. 5 ст. 4-1 Закону України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності» вже містить у якості підстави для відмови у видачі документу дозвільного характеру:</p> <ul style="list-style-type: none"> - подання суб'єктом господарювання неповного пакета документів, необхідних для одержання документа дозвільного характеру, згідно із встановленим вичерпним переліком; - виявлення в документах, поданих суб'єктом господарювання, недостовірних відомостей <p>В свою чергу запропонована редакція п. 3) є розмитою, не відповідає принципу правової визначеності, дублює п.1) та не враховує зауваження, викладені в рішенні ДРС від 28.12.2022 № 515</p> <p>Виключення п. 5) обґрунтовується тим, що згідно до Постанови КМУ від 13.12.2017 № 989 у випадку не явки суб'єкта господарювання на громадські слухання, вони є такими що не відбулися, але це не припиняє і не скасовує процедуру громадського обговорення звіту з ОВД та саму процедуру ОВД. В означеному випадку згідно положень Постанови КМУ від 13.12.2017 № 989 призначаються та проводяться повторні громадські слухання. Також постанова КМУ від 13.12.2017 № 989 не містить визначення поняття «порушення суб'єктом господарювання законодавства про проведення громадських слухань» та вичерпного переліку того, що може вважатись порушенням вимог.</p>

№ з/п	Зміст положення (норми) запропонованого проекту акта	Зміст положення (норми) запропонованого РАЕВ	Обґрунтування
7	Відсутня	<p>Стаття 13. Післяпроектний моніторинг</p> <p>1. Якщо це передбачено висновком з оцінки впливу на довкілля, суб'єкт господарювання забезпечує здійснення післяпроектного моніторингу з метою виявлення будь-яких розбіжностей і відхилень у прогнозованих рівнях впливу та ефективності заходів із запобігання забрудненню довкілля та його зменшення. Порядок, строки і всі вимоги до здійснення післяпроектного моніторингу визначаються у висновку з оцінки впливу на довкілля, без необхідності розроблення додаткових заходів (планів) та їх погодження. Суб'єкт господарювання засобами реєстру подає уповноваженому територіальному органу, а у випадках, визначених частинами третьою і четвертою статті 5 цього Закону, - уповноважений центральний орган, інформацію про результати післяпроектного моніторингу.</p> <p>Уповноважений територіальний орган, а у випадках, визначених частинами третьою і четвертою статті 5 цього Закону, - уповноважений центральний орган, вносить зазначені відомості до Єдиного реєстру з оцінки впливу на довкілля не пізніше наступного робочого дня з дня їх надходження. За результатами післяпроектного моніторингу, за потреби, суб'єкт господарювання та уповноважений територіальний орган, а у випадках, визначених частинами третьою і четвертою статті 5 цього Закону, - уповноважений</p>	<p>Необхідність чіткого виключення додаткових погоджувальних процедур при видачі висновку обумовлена практикою окремих уповноважених територіальних органів передбачати необхідність розроблення та погодження планів післяпроектного моніторингу, погодження яких не передбачено чинним законодавством.</p> <p>Фактично дозвільний орган штучно створює регуляторну процедуру – погодження плану післяпроектного моніторингу, яка містить наступні негативні наслідки:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Затягує провадження планованої діяльності, оскільки після отримання дозвільного документу, підприємство змушене проходити додаткові погоджувальні процедури, не регламентовані ні по предмету, ні по часових термінах. 2. Створює непривабливий інвестиційний клімат, виключає можливості для розвитку економіки і виробництва, надходжень до бюджету та робочих місць. 3. Створює переваги для недобросовісних суб'єктів, які уникають проходження дозвільної процедури, 4. Сприяє недобросовісній конкуренції та безконтрольному використанню природних ресурсів суб'єктами, які уникають проходження дозвільної процедури. <p>Формує умови для корупції.</p> <p>Інформування про результати післяпроектного моніторингу забезпечує реалізацію в Україні Конвенції про доступ до інформації, участь</p>

№ з/п	Зміст положення (норми) запропонованого проекту акта	Зміст положення (норми) запропонованого РАЕВ	Обґрунтування
		<p>центральний орган узгоджують вжиття додаткових заходів і дій із запобігання, уникнення, зменшення (пом'якшення), усунення, обмеження впливу господарської діяльності на довкілля.</p>	<p>громадськості в процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя з питань, що стосуються довкілля (Оргуська Конвенція).</p> <p>На даний час інформування здійснюється відповідно до періодичності, вказаної у висновках з оцінки впливу на довкілля, шляхом направлення звітів до органів місцевого самоврядування, на території яких здійснюється діяльність.</p> <p>При цьому, при наявності Єдиного реєстру з оцінки впливу на довкілля, було б логічно надати суб'єкту господарювання можливість розміщати звіти щодо післяпроектного моніторингу в реєстрі.</p> <p>Такий інструментарій дає можливість забезпечити:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Централізованого накопичення, оброблення, систематизації та зберігання інформації та документів щодо планованої діяльності, що створюються у процесі здійснення оцінки впливу на довкілля. 2. Виявлення будь-яких розбіжностей і відхилень у прогнозованих рівнях впливу та ефективності заходів із запобігання забрудненню довкілля та його зменшення, за результатами післяпроектного моніторингу. 3. Доступу усіх заінтересованих сторін (дозвільних, контролюючих органів, громадськості) через веб-сайт Реєстру до інформації та документів щодо планованої діяльності, що створюються у процесі здійснення оцінки впливу на довкілля, та під час її впровадження.

№ з/п	Зміст положення (норми) запропонованого проекту акта	Зміст положення (норми) запропонованого РАЄВ	Обґрунтування
8	Стаття 17. Прикінцеві та перехідні положення 2-4 відсутня	Стаття 17. Прикінцеві та перехідні положення 2-4 Тимчасово, на період дії воєнного стану у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України, введеного Указом Президента України "Про введення воєнного стану в Україні" від 24.02.2022 року № 64/2022, призупинити обов'язковість виконання п. 1 статті 13 Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» в частині післяпроектного моніторингу, та не вважати нездійснення післяпроектного моніторингу порушенням законодавства про оцінку впливу на довкілля (визначені ст. 15 Закону України «Про оцінку впливу на довкілля») та не застосовувати заходи впливу і притягнення до відповідальності, визначені ст. 15 Закону України «Про оцінку впливу на довкілля», до суб'єктів господарювання за таке невиконання протягом дії воєнного стану та протягом 3-х місяців після його припинення	На територіях, на яких ведуться чи велися бойові дії, окупованих територіях та прилеглих до них здійснення післяпроектного моніторингу є взагалі не можливим. Навіть за умови його проведення, отримані дані будуть не репрезентативними, оскільки проведені під час вибухів та техногенних подій надзвичайного характеру. В свою чергу на території України, де відсутні активні бойові дії, на підставі листа Торгово-промислової палати України від 28.02.2022 № 2024/02.0-7.1, згідно якого військова агресія Російської Федерації проти України, визнана форс-мажором (обставиною непереборної сили), виконавці послуг з післяпроектного моніторингу відмовляються їх здійснювати протягом періоду військового часу. Лабораторні дослідження також ускладненні можливістю логістики по території України, дотримання вимог безпеки під час «повітряних тривог», перевірки на блокпостах, тощо.

Додаток 2 до РЕЗОЛЮЦІЇ
Конгресу фахівців довкілля 29.06.2023 р.

ПРОПОЗИЦІЇ ТА ЗАУВАЖЕННЯ
Асоціації професіоналів довкілля «РАЕВ»
до проекту Закону України «Про державний екологічний контроль»

<i>Зміст положення (норми) законопроекту</i>	<i>Редакція положення (норми) що пропонується</i>	<i>Обґрунтування</i>
<p>Стаття 9. Громадський контроль у сфері державного екологічного контролю</p> <p>Громадський контроль у сфері державного екологічного контролю здійснюється громадськими інспекторами з охорони довкілля згідно з Положенням, яке затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища.</p> <p>Громадські інспектори з охорони довкілля:</p> <p>а) беруть участь у проведенні спільно з посадовими особами органів державного екологічного контролю у заходах державного екологічного контролю;</p> <p>б) проводять перевірки і складають протоколи про порушення законодавства про охорону навколишнього природного середовища і подають їх органам державного екологічного контролю та правоохоронним органам для притягнення винних до відповідальності;</p> <p>в) сприяють органам державного екологічного контролю в діяльності по запобіганню екологічним правопорушенням.</p>	<p>Стаття 9. Громадський контроль у сфері державного екологічного контролю</p> <p>Громадський контроль у сфері державного екологічного контролю здійснюється громадськими інспекторами з охорони довкілля згідно з Положенням, яке затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища.</p> <p>Громадські інспектори з охорони довкілля:</p> <p>а) беруть участь у проведенні спільно з посадовими особами органів державного екологічного контролю у заходах державного екологічного контролю;</p> <p style="text-align: center;">Виключити</p> <p>в) сприяють органам державного екологічного контролю в діяльності по запобіганню екологічним правопорушенням.</p>	<p>Основне завдання громадського контролю полягає у забезпеченні дотримання всіх вимог законодавства в процесі проведення планових або позапланових перевірок.</p> <p>Основна мета – це забезпечити прозорість та неухильне виконання посадовими особами органів влади при проведенні перевірки.</p> <p>З огляду на це, положення п. «б» ст. 9 про право громадських інспекторів з охорони довкілля складати протоколи + самостійно проводити перевірки не відповідає суті громадського контролю, та фактично підміняє собою функціонал посадових осіб органів державного екологічного контролю.</p> <p>При наявності таких повноважень у громадських інспекторів з охорони довкілля, державі тобі взагалі</p>

<p>Громадські інспектори з охорони довкілля можуть здійснювати й інші функції відповідно до законодавства України.</p>	<p>Громадські інспектори з охорони довкілля можуть здійснювати й інші функції відповідно до законодавства України.</p>	<p>непотрібен буде такий держорган, як Держекоінспекція.</p>
<p>Стаття 10. Загальні вимоги до здійснення державного екологічного контролю ... 3. Заходи державного екологічного контролю здійснюються без попередження, крім планових заходів</p>	<p>Стаття 10. Загальні вимоги до здійснення державного екологічного контролю ... 3. Заходи державного екологічного контролю, крім планових заходів, здійснюються без попередження, за умови пред'явлення керівнику суб'єкта господарювання - юридичної особи, її відокремленого підрозділу або уповноваженій ним особі (фізичній особі - підприємцю або уповноваженій ним особі) посвідчення (направлення) на проведення заходу державного нагляду (контролю) та надання суб'єкту господарювання копії цього посвідчення (направлення), та пред'явлення свого службового посвідчення уповноваженою посадовою особою органу державного нагляду (контролю), що засвідчує його особу та повноваження.</p>	<p>Згідно вимог ст. 7 ЗУ «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» від 5 квітня 2007 року № 877-V</p>
<p>4. Позапланові заходи державного екологічного контролю здійснюються територіальними органами центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного екологічного контролю без погодження центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного екологічного контролю та без погодження з іншими органами влади.</p>	<p>4. Позапланові заходи державного екологічного контролю, крім заходів, що здійснюються на підставі п. 3 ч. 2 ст.15 цього Закону (письмової або електронної заяви фізичної особи (фізичних осіб), громадського об'єднання), здійснюються територіальними органами центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного екологічного контролю без погодження центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного екологічного контролю та без погодження з іншими органами влади.</p>	<p>Проектом запропоновано здійснення позапланових заходів державного екологічного контролю без погодження центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного екологічного контролю та без погодження з іншими органами влади. В той же час, відсутність затверджених критеріїв обґрунтованості звернень фізичних</p>

Позаплановий захід державного екологічного контролю, який здійснюється на підставі п. 3 ч. 2 ст.15 цього Закону (письмової або електронної заяви фізичної особи (фізичних осіб), громадського об'єднання) здійснюється з обов'язковим попереднім погодження центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного екологічного контролю.

осіб та визначеної відповідальності за безпідставне звернення про порушення суб'єктом господарювання вимог законодавства, несе ризики зловживань з боку органів державного екологічного контролю та неправомірного втручання у господарську діяльність суб'єктів господарювання за безпідставними зверненнями фізичних осіб.

Проте, абзацем 4 п. 1 ст. 6 Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» при зверненні фізичної особи (фізичних осіб) про порушення, що спричинило шкоду її (їхнім) правам, законним інтересам, життю чи здоров'ю, навколишньому природному середовищу чи безпеці держави, позаплановий захід здійснюється територіальним органом державного нагляду (контролю) за наявністю погодження центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у відповідній сфері державного нагляду (контролю), або відповідного державного колегіального органу.

З огляду на те, та гарантії, встановлені Законом України «Про

		<p>основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності», пред'явлення суб'єктам господарювання додатково копії погодження центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у відповідній сфері державного нагляду (контролю), при проведені позапланового заходу державного нагляду (контролю) за зверненням фізичних осіб є обов'язковою умовою проведення заходу контролю.</p>
<p>Стаття 13. Загальні вимоги до здійснення заходів державного екологічного контролю щодо суб'єктів господарювання ... 2. Заходи державного екологічного контролю щодо суб'єктів господарювання здійснюються: 1) у формі планових та позапланових перевірок; 2) з виїздом державних інспекторів з охорони довкілля на місце; 3) з обов'язковою аудіо-, відео- та фотофіксацією перевірки; 4) без включення до комплексних заходів державного нагляду (контролю); 5) без попередження (повідомлення) суб'єкта господарювання, крім планових заходів</p>	<p>Стаття 13. Загальні вимоги до здійснення заходів державного екологічного контролю щодо суб'єктів господарювання ... 2. Заходи державного екологічного контролю щодо суб'єктів господарювання здійснюються: 1) у формі планових та позапланових перевірок; 2) з виїздом державних інспекторів з охорони довкілля на місце; 3) з обов'язковою аудіо-, відео- та фотофіксацією перевірки; 4) без включення до комплексних заходів державного нагляду (контролю); 5) без попередження (повідомлення) суб'єкта господарювання, крім планових заходів б) за умови наявності у посадової особи органу державного екологічного контролю посвідчення (направлення) на проведення</p>	<p>Згідно вимог ст. 7 ЗУ «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» від 5 квітня 2007 року № 877-V</p>

	<p>заходу державного екологічного контролю, підписаного керівником відповідного органу, та службового посвідчення, що засвідчує особу посадової особи органу державного екологічного контролю.</p>	
<p>Стаття 14. Планові заходи державного екологічного контролю щодо суб'єктів господарювання</p> <p>...</p> <p>7. Планові перевірки щодо суб'єктів господарювання здійснюються органами державного екологічного контролю у такі строки (періоди):</p> <p>1) для суб'єктів господарювання, які віднесені до високого ступеня ризику від провадження господарської діяльності, – один раз на рік;</p> <p>2) для суб'єктів господарювання, які віднесені до середнього ступеня ризику від провадження господарської діяльності, – один раз на три роки;</p> <p>3) для суб'єктів господарювання, які віднесені до незначного ступеня ризику від провадження господарської діяльності, – один раз на п'ять років.</p> <p>У разі якщо під час здійснення планової перевірки суб'єкта господарювання, який віднесений до високого ступеня ризику від провадження господарської діяльності, органом державного екологічного контролю не виявлено порушень вимог законодавства про охорону навколишнього природного середовища – наступна планова перевірка</p>	<p>Стаття 14. Планові заходи державного екологічного контролю щодо суб'єктів господарювання</p> <p>...</p> <p>7. Планові перевірки щодо суб'єктів господарювання здійснюються органами державного екологічного контролю у такі строки (періоди):</p> <p>1) для суб'єктів господарювання, які віднесені до високого ступеня ризику від провадження господарської діяльності, – не частіше одного разу на два роки;</p> <p>2) для суб'єктів господарювання, які віднесені до середнього ступеня ризику від провадження господарської діяльності, – не частіше одного разу на три роки;</p> <p>3) для суб'єктів господарювання, які віднесені до незначного ступеня ризику від провадження господарської діяльності, – не частіше одного разу на п'ять років.</p> <p>Виключити</p>	<p>Ст. 14 проекту передбачає, що строки (періоди) проведення планових заходів державного екологічного контролю встановлюються, виходячи зі ступеня екологічного ризику від провадження господарської діяльності.</p> <p>Так, планові заходи державного екологічного контролю здійснюються один раз на рік щодо суб'єктів господарювання, які віднесені до високого ступеня ризику.</p> <p>При цьому, положеннями ст. 15 проекту закріплено широкий перелік підстав для здійснення позапланових заходів, серед яких, зокрема, перевірка виконання суб'єктом господарювання приписів, інших розпорядчих документів щодо усунення порушень вимог природоохоронного законодавства, виданих за результатами проведення попереднього заходу органом державного екологічного контролю.</p>

<p>такого суб'єкта господарювання проводиться не раніше ніж через два роки.</p>		<p>Таким чином, можливість скорочення строку (періоду) здійснення планової перевірки є диспропорційним з точки зору балансу інтересів суб'єктів господарювання та державних органів, нівелює сам принцип плановості та системності державного нагляду та контролю, закріплений у ст. 5 проекту. Пропонуємо строки (періоди) проведення планових заходів державного екологічного контролю залишити в діючій редакції ЗУ «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» (ст. 5, п. 2).</p>
<p>Стаття 14. Планові заходи державного екологічного контролю щодо суб'єктів господарювання ... 9. Тривалість планової перевірки не повинна перевищувати: для суб'єктів господарювання, які віднесені до високого ступеня ризику, – п'ятнадцять робочих днів; для суб'єктів господарювання, які віднесені до середнього ступеня ризику, – десять робочих днів; для суб'єктів господарювання, які віднесені до незначного ступеня ризику, – п'ять робочих днів</p>	<p>Стаття 14. Планові заходи державного екологічного контролю щодо суб'єктів господарювання ... 9. Тривалість планової перевірки не повинна перевищувати: для суб'єктів господарювання, які віднесені до високого ступеня ризику, – десять робочих днів; для суб'єктів господарювання, які віднесені до середнього ступеня ризику, – сім робочих днів; для суб'єктів господарювання, які віднесені до незначного ступеня ризику, – п'ять робочих днів</p>	<p>Згідно вимог п. 5 ст. 5 ЗУ «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» - строк здійснення планового заходу не може перевищувати десяти робочих днів, а щодо суб'єктів мікро-, малого підприємництва - п'яти робочих днів. Пропонуємо строки здійснення планового заходу залишити в діючій редакції ЗУ «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності».</p>

Стаття 14. Планові заходи державного екологічного контролю щодо суб'єктів господарювання

...

10. Державний інспектор з охорони довкілля, що здійснює перевірку, може призупинити її перебіг у разі необхідності отримання додаткових документів від суб'єкта господарювання або результатів інструментально-лабораторного контролю. Строк надання додаткових документів суб'єктом господарювання не може перевищувати 10 робочих днів. Якщо суб'єкт господарювання не надав документи у встановлений строк, державний інспектор з охорони довкілля робить відповідну відмітку в акті. У випадку призупинення перевірки державний інспектор з охорони довкілля, що здійснює перевірку, повинен покинути територію суб'єкта господарювання. Перебіг перевірки відновлюється з дня, наступного за днем отримання таких документів, а в разі їх ненадання - з дня, наступного за днем закінчення строків надання таких документів, результатів інструментальнолабораторного контролю, але не пізніше ніж через 15 робочих днів з дня її призупинення. Державний інспектор з охорони довкілля, що здійснює перевірку, може призупинити її здійснення для отримання додаткових документів від суб'єкта господарювання або результатів інс

Стаття 14. Планові заходи державного екологічного контролю щодо суб'єктів господарювання

Стаття 14. Планові заходи державного екологічного контролю щодо суб'єктів господарювання

...

Виключити

Стаття 14. Планові заходи державного екологічного контролю щодо суб'єктів господарювання

Проведення заходів державного нагляду (контролю) безпосередньо пов'язано із одержанням посадовими особами органу державного нагляду (контролю) пояснень, довідок, документів, матеріалів, відомостей з питань, що виникають під час державного нагляду (контролю) від суб'єктів господарювання, що встановлено, зокрема, положеннями ст. 8 Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності». Отже, виконання своїх повноважень посадовими особами органів державного екологічного контролю при проведенні перевірки не може слугувати підставою для зупинки перебігу перевірки.

Пропонуємо привести у відповідність п. 3 ст. 19 Законопроекту

<p>...</p> <p>13. Планові перевірки щодо суб'єкта господарювання здійснюються за умови попереднього письмового або електронного повідомлення суб'єкта господарювання про планову перевірку</p>	<p>...</p> <p>13. Планові перевірки щодо суб'єкта господарювання здійснюються за умови попереднього письмового або електронного повідомлення суб'єкта господарювання про планову перевірку не пізніше як за 20 робочих днів до дня здійснення такого заходу.</p>	
<p>Стаття 15. Позапланові заходи державного екологічного контролю щодо суб'єктів господарювання</p> <p>...</p> <p>2. Підставами для здійснення позапланових перевірок щодо суб'єктів господарювання є:</p> <p>...</p> <p>3) письмової або електронної заяви фізичної особи (фізичних осіб), громадського об'єднання, органів місцевого самоврядування із повідомленням про порушення вимог законодавства про охорону навколишнього природного середовища. Заява має містити інформацію про заявника (прізвище, ім'я, по батькові, місце проживання - щодо фізичних осіб, найменування та відомості щодо державної реєстрації ЄДРПОУ або ЄДРГФ, та відомості щодо керівника - щодо громадського об'єднання або органу місцевого самоврядування), суть заяви (місце, де вчинено або може бути вчинене порушення законодавства про охорону навколишнього природного середовища, та про те, яке саме порушення вчинено або може бути вчинене). Письмова заява повинна бути підписана заявником (або ж керівником громадського об'єднання або органу місцевого</p>	<p>Стаття 15. Позапланові заходи державного екологічного контролю щодо суб'єктів господарювання</p> <p>...</p> <p>2. Підставами для здійснення позапланових перевірок щодо суб'єктів господарювання є:</p> <p>...</p> <p>3) письмової або електронної заяви фізичної особи (фізичних осіб), громадського об'єднання, органів місцевого самоврядування із повідомленням про порушення вимог законодавства про охорону навколишнього природного середовища. Позаплановий захід у такому разі здійснюється територіальним органом державного нагляду (контролю) за наявністю погодження центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного екологічного контролю. Заява має містити інформацію про заявника (прізвище, ім'я, по батькові, місце проживання - щодо фізичних осіб, найменування та відомості щодо державної реєстрації ЄДРПОУ або ЄДРГФ, та відомості щодо керівника - щодо громадського об'єднання або органу місцевого самоврядування), суть заяви (місце, де вчинено або може бути вчинене</p>	<p>Відсутність затверджених критеріїв обґрунтованості звернень фізичних осіб та визначеної відповідальності за безпідставне звернення про порушення суб'єктом господарювання вимог законодавства, несе ризики зловживань з боку органів державного екологічного контролю та неправомірного втручання у господарську діяльність суб'єктів господарювання за безпідставними зверненнями фізичних осіб. Зазначені підстави для позапланових перевірок є надмірними та можуть призвести до можливості здійснення безпідставного тиску на діяльність окремих суб'єктів господарювання з боку третіх осіб шляхом систематичного подання скарг на дії від будь-якою фізичною особою або ГО.</p>

самоврядування) із зазначенням дати. В електронній заяві також має бути зазначено електронну поштову адресу (для громадських формувань та органів місцевого самоврядування - офіційну електронну поштову адресу), на яку заявнику може бути надіслано відповідь, або відомості про інші засоби зв'язку з ним. Застосування електронного цифрового підпису при надсиланні електронної заяви не вимагається. При отриманні заяви від фізичної особи (фізичних осіб) державний інспектор з охорони довкілля ідентифікує її (їх) шляхом порівняння наданих даних фізичною особою з даними, які містяться в Єдиному державному демографічному реєстрі в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища, в сфері державного екологічного контролю;

порушення законодавства про охорону навколишнього природного середовища, та про те, яке саме порушення вчинено або може бути вчинене) **обґрунтування фактів викладених у заяві та докази вчинення суб'єктом господарювання відповідного порушення законодавства про охорону навколишнього природного середовища.** Письмова заява повинна бути підписана заявником (або ж керівником громадського об'єднання або органу місцевого самоврядування) із зазначенням дати. В електронній заяві також має бути зазначено електронну поштову адресу (для громадських формувань та органів місцевого самоврядування - офіційну електронну поштову адресу), на яку заявнику може бути надіслано відповідь, або відомості про інші засоби зв'язку з ним. Застосування електронного цифрового підпису при надсиланні електронної заяви не вимагається. При отриманні заяви від фізичної особи (фізичних осіб) державний інспектор з охорони довкілля ідентифікує її (їх) шляхом порівняння наданих даних фізичною особою з даними, які містяться в Єдиному державному демографічному реєстрі в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища, в сфері державного екологічного контролю. **Посадові особи територіального органу державного екологічного контролю перед початком здійснення позапланового заходу державного**

<p>...</p>	<p>нагляду (контролю) зобов'язані крім документів, передбачених цим Законом, пред'явити керівнику чи уповноваженій особі суб'єкта господарювання - юридичної особи, її відокремленого підрозділу, фізичній особі - підприємцю або уповноваженій ним особі, копію погодження центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного екологічного контролю на проведення відповідної позапланової перевірки.</p> <p>...</p>	
<p>8) повідомлення органів державного нагляду (контролю) про виявлення, під час виконання ними повноважень, ознак порушень законодавства про охорону навколишнього природного середовища суб'єктом господарювання;</p>	<p>8) виключити</p>	<p>Органи державної влади, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України (ч. 2 ст. 19 Конституції України). З огляду на зазначене, відповідно до положень Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» заходи державного</p>

		<p>нагляду (контролю) здійснюються виключно щодо предмету здійснення заходу, який знаходиться у площині повноважень того чи іншого органу нагляду (контролю). Задля виявлення порушень законодавства суб'єктами господарювання органами державного нагляду (контролю) здійснюються, у т.ч. планові перевірки із встановленою періодичністю.</p> <p>З огляду на зазначене, наведена підстава проведення позапланових заходів є надмірною та такою, що може призвести до необгрунтованого збільшення кількості заходів відносно суб'єктів господарювання.</p>
<p>9) повідомлення органів державної влади про виявлення недостовірних даних, заявлених суб'єктом господарювання у документі обов'язкової звітності або неподання суб'єктом господарювання документів обов'язкової звітності у сфері охорони довкілля та використання природних ресурсів;</p>	<p>9) виключити</p>	<p>Органи державної влади, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України (ч. 2 ст. 19 Конституції України). Задля виявлення порушень законодавства суб'єктами господарювання органами державного нагляду (контролю) здійснюються, у т.ч. планові перевірки із встановленою періодичністю.</p>

		З огляду на зазначене, наведена підстава проведення позапланових заходів є надмірною та такою, що може призвести до необґрунтованого збільшення кількості заходів відносно суб'єктів господарювання.
10) наказ керівника центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного екологічного контролю про необхідність здійснення перевірки на підставі даних державної системи моніторингу стану довкілля (в тому числі даних за результатами аналізу супутникових знімків), що вказують на погіршення стану довкілля чи окремих його компонентів на відповідній території та можливу причетність до такого погіршення стану конкретних суб'єктів господарювання, які визначаються в порядку та на підставі критеріїв, затверджених центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища, в сфері державного екологічного контролю. Використовувані дані повинні містити інформацію про геолокацію, час, джерело інформації;	10) виключити	На підставі аналізу агрегованих даних державної системи моніторингу стану довкілля мають формуватись плани проведення планових заходів наглядю (контролю). Визначення такої підстави для проведення позапланового заходу матиме високі ризики зловживання посадовими особами державного екологічного контролю.
Стаття 15. Позапланові заходи державного екологічного контролю щодо суб'єктів господарювання 3. Позапланові перевірки щодо суб'єктів господарювання здійснюються в робочий час суб'єкта господарювання, встановлений його	Стаття 15. Позапланові заходи державного екологічного контролю щодо суб'єктів господарювання 3. Позапланові перевірки щодо суб'єктів господарювання здійснюються в робочий час	Проведення перевірки без попередження, без присутності керівника та у будь-який час доби – є порушення права юридичної особи на захист, тому зазначене є неприпустимим з огляду на

<p>правилами внутрішнього трудового розпорядку. Позапланові перевірки можуть проводитись в інший час роботи суб'єкта господарювання у разі, якщо буде встановлено, що робочий час суб'єкта господарювання також охоплює вихідні, неробочі, святкові дні та/або нічний час. Факт того, що робочий час суб'єкта господарювання також охоплює вихідні, неробочі, святкові дні та/або нічний час встановлюється органом державного екологічного контролю та центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сферах промислової безпеки, охорони праці, гігієни праці, поводження з вибуховими матеріалами промислового призначення, здійснення державного гірничого нагляду, а також з питань нагляду та контролю за додержанням законодавства про працю, зайнятість населення, загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності, у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності, на випадок безробіття, у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України. Факт того, що діяльність суб'єкта господарювання, робота його обладнання, з об'єктивних (технічних) причин є безперервним процесом, зупинення якого є неможливим чи може спричинити негативні екологічні та/або технологічні наслідки, внаслідок чого робочий час суб'єкта</p>	<p>суб'єкта господарювання, встановлений його правилами внутрішнього трудового розпорядку.</p> <p>Виключити</p>	<p>необхідність дотримання конституційних гарантій осіб на належний захист.</p>
---	--	---

<p>господарювання також охоплює вихідні, неробочі, святкові дні та/або нічний час, вважається встановленим щодо підприємств в галузях діяльності, перелік яких встановлюється Кабінетом Міністрів України.</p>		
<p>Стаття 18. Повноваження державних інспекторів з охорони довкілля під час здійснення заходів державного екологічного контролю</p> <p>1. Під час здійснення заходів державного екологічного контролю, державні інспектори з охорони довкілля в межах повноважень, передбачених законом, мають право:</p> <p>1) безперешкодно відвідувати і обстежувати будь-які території, приміщення, споруди, устаткування і обладнання з метою здійснення заходів державного екологічного контролю щодо центральних органів виконавчої влади та їх територіальних органів, місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, суб'єктів господарювання у випадках та порядку, визначених законом;</p>	<p>Стаття 18. Повноваження державних інспекторів з охорони довкілля під час здійснення заходів державного екологічного контролю</p> <p>1. Під час здійснення заходів державного екологічного контролю, державні інспектори з охорони довкілля в межах повноважень, передбачених законом, мають право:</p> <p>1) ~~безперешкодно~~ відвідувати і обстежувати будь-які території, приміщення, споруди, устаткування і обладнання у супроводі уповноважених представників суб'єктів господарювання з метою здійснення заходів державного екологічного контролю щодо центральних органів виконавчої влади та їх територіальних органів, місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, суб'єктів господарювання у випадках та порядку, визначених законом;</p>	<p>Безперешкодно та без супроводу відвідувати і обстежувати території – це порушення прав суб'єкта господарювання.</p>
<p>Стаття 23. Адміністративно-господарські штрафи за порушення вимог цього закону та законодавства про охорону навколишнього природного середовища суб'єктами господарювання.</p> <p>1. До суб'єктів господарювання застосовуються адміністративно-господарські санкції у вигляді адміністративно-господарського штрафу в разі:»</p>	<p>Виключити</p>	<p>По-перше, відповідальність за порушення законодавства про охорону навколишнього природного середовища повинна встановлюватись кримінальним та/або адміністративним кодексами. Запровадження адміністративно-господарських санкцій у цьому випадку є недоцільними.</p>

<p>1) недопущення до проведення заходів державного екологічного контролю, які здійснюються відповідно до вимог законодавства, створення перешкод у їх проведенні суб'єктом господарювання, якого віднесено до високого ступеня екологічного ризику, – у трьохсоткратному розмірі мінімальної заробітної плати;</p> <p>...</p> <p>4) невиконання законного припису щодо усунення порушень законодавства про охорону навколишнього природного середовища – у десятикратному розмірі мінімальної заробітної плати</p>		<p>Крім того, використання у санкції статті прив'язки до «мінімальної заробітної плати» є неправильним, з огляду на усталену практику визначення розміру штрафів, як виду відповідальності. Необхідно привести норми у відповідність до Кодексу України про адміністративні правопорушення, де посилання йде на неоподатковувані мінімуми доходів громадян.</p>
--	--	---

Законопроект № 6004-д

Зауваження та пропозиції РАЕВ для доопрацювання

Пропозиція № 1

Необхідно **відтермінувати на період війни** встановлені у ПЗУ 6004-д строки переходу промислових підприємств на нову дозвільну систему у сфері довкілля – систему інтегрованих довкільних дозволів.

Обґрунтування:

Законопроект передбачає протягом 4-х років з дня введення в дію закону здійснити перехід промисловості на нову дозвільну систему – єдиний інтегрований довкільний дозвіл.

Згідно з поточною редакцією ПЗУ № 6004-д, такий перехід має завершитися – до 2028 року шляхом отримання всіма національними промисловими підприємствами нових дозвільних документів.

Відповідно з 2028 року забороняється провадження будь-якої господарської діяльності у сферах «Енергетика», «Переробна промисловість», «Хімічна промисловість», «Управління відходами» та інших, у разі відсутності у підприємства інтегрованого довкільного дозволу.

Враховуючи ці терміни, всі норми ПЗУ 6004-д не враховують поточних реалій здійснення росією агресивної війни проти України, систематичних ракетних атак та інфраструктурних руйнувань, які зазнає українська промисловість.

Цей фактор створює високі ризики блокування цієї реформи та неможливості виконання підприємствами відповідних вимог на практиці.

Враховуючи наявність прямої законодавчої заборони здійснення господарської діяльності без отримання нового інтегрованого довкільного дозволу, ми маємо високий системний ризик – в період повномасштабної війни залишитись без функціонуючої критичної інфраструктури та промисловості. З огляду на це, важливо строки проведення реформи дозвільної документації перенести на післявоєнний період

Також, цей крок буде дуже логічним та правильним, з огляду на необхідність на рівні Міндовкілля та КМУ розробити та затвердити досить великий обсяг різноманітних НПА для виконання вимог цього Закону, зокрема, необхідно затвердити всі галузеві еконормативи по НДТМ, на підставі яких Міндовкілля має видавати нові інтегровані довкільні дозволи.

Вважаємо за необхідне:

Встановити у законопроекті 6004-д, що вимоги щодо отримання підприємствами нових інтегрованих довкільних дозволів застосовуються протягом 4-х років «після припинення або скасування воєнного стану в Україні» або встановити норму, згідно якої цей **закон вводиться в дію через шість місяців після припинення або скасування воєнного стану в Україні (п.1 ст.29)**

Забезпечити встановлення екологічних нормативів, які діяли на момент звернення до дозвільного органу із заявою про отримання дозволу у разі:

- 1. Отримання дозволу для установок, що виводяться із експлуатації.**
- 2. При отриманні інтегрованого довкільного дозволу в звичайному порядку у момент коли НДТМ ще не вступають в дію (або не будуть затверджені у встановленому порядку)**

Обґрунтування:

Отримуючи дозвіл для установки із обмеженим строком експлуатації необхідно забезпечити встановлення в ньому діючих нормативів викидів. Це дозволить завершити експлуатацію застарілого обладнання, а всі інвестиції можна буде спрямувати на нові установки.

Аналогічно і у випадку із отриманням нового інтегрованого дозволу, підприємство повинно отримати його із поточними умовами (нормативами викидів), які не будуть змінюватись до моменту вступу в дію висновків НДТМ.

Таким чином буде забезпечено досягнення рівня викидів відповідно до НДТМ з моменту набрання чинності останніми. Це дозволить належним чином спланувати інвестиції та підготуватись до введення в дію НДТМ, а також зменшить можливі зловживання при встановленні умов дозволу.

Вважаємо за необхідне

Внести відповідні поправки у статтю 29 (Прикінцеві та перехідні положення), які б передбачали, що умови **інтегрованого довкільного дозволу для установок з кінцевим строком експлуатації визначаються на основі екологічних нормативів, які є введеними в дію на момент подання заяви для отримання інтегрованого довкільного дозволу. А також встановити неможливість перегляду умов такого дозволу.**

Крім того, слід встановити норму відповідно до якої у разі відсутності затверджених у встановленому порядку висновків найкращих доступних технологій та методів управління звичайний інтегрований довкільний дозвіл видається на основі екологічних нормативів, які є введеними в дію на момент подання заяви на його отримання.

Пропозиція №2

Встановити чіткий та зрозумілий перехід від чинних екологічних нормативів до НДТМ.

Обґрунтування:

У відповідності до ч.4 ст.3 інтегрований дозвіл видається згідно з НДТМ, а у разі їх відсутності – на підставі найкращих доступних технологій, які дозвільний орган визначив на підставі критеріїв для визначення НДТМ.

Таким чином у разі відсутності НДТМ буде складатись ситуація, коли дозвільний орган (Міндовкілля) фактично може застосувати будь-яке їхнє положення на власний розсуд.

Більш доцільно та структуровано виглядає використання екологічних нормативів до моменту затвердження НДТМ. Це дасть розуміння гранично допустимих викидів для операторів установок, які плануватимуть по яким нормативам вони працюють до затвердження висновків НДТМ.

Також незрозумілим та таким, що потребує правової визначеності є сам випадок застосування критеріїв, а саме їх «відсутність». Оскільки висновки НДТМ розробляються та затверджуються на основі відповідних документів ЄС та найбільш повно відображають їх суть та зміст, то незрозумілим є значення терміну «відсутність» в розумінні закону (про яку відсутність йдеться: відсутність в ЄС чи відсутність затвердженого документу в Україні або ж не набрання чинності висновком НДТМ тощо). За таких обставин надання дозвільному органу права самостійно визначати умови дозволу на підставі критеріїв є потенційним чинником для зловживань та не дає змоги оператору зрозуміти які саме умови дозволу йому можуть встановити.

Крім того, в статті 12 законопроекту встановлено вже два випадки застосування критеріїв для визначення НДТМ (1) у разі їх відсутності та (2) у разі встановлення умов інтегрованого довкільного дозволу на основі найкращої доступної технології, не описаної в жодних пов'язаних з діяльністю установки висновках НДТМ.

Слід зазначити, що відповідно до норм Директиви 2010/75/ЄС, а саме частини 6 статті 14, застосування критеріїв для визначення НДТМ допускається лише у разі встановлення умов інтегрованого довкільного дозволу на основі найкращої доступної технології, не описаної в жодних пов'язаних з діяльністю установки висновках НДТМ.

Відтак, така підстава застосування критеріїв для визначення умов дозволів як «відсутність НДТМ» суперечить як іншим положенням Закону, так і приписам Директиви 2010/75/ЄС.

Вважаємо за необхідне

1. Внести поправки в частину 4 статті 3 та виключити норми щодо можливості дозвільного органу визначати умови дозволу на підставі встановлених критеріїв у разі відсутності затверджених НДТМ.

2. Внести аналогічні поправки в частину 1 статті 12 та виключити норми щодо можливості дозвільного органу визначати умови дозволу на підставі встановлених критеріїв у разі відсутності затверджених НДТМ, залишивши лише ОДНУ підставу для застосування критеріїв – у разі встановлення умов інтегрованого довкільного дозволу на основі найкращої доступної технології, не описаної в жодних пов'язаних з діяльністю установки висновках НДТМ

Пропозиція №3

Встановити однаковий строк на подачу заяв для отримання інтегрованого довкільного дозволу в загальному порядку та для установок, які виводяться з експлуатації.

Обґрунтування:

Законопроектом пропонується два шляхи операторів існуючих (не нових) установок для переходу на нову дозвільну систему:

- Загальний, який передбачає подачу заяви на отримання інтегрованого довкільного дозволу в загальному порядку упродовж 3 років з моменту вступу в дію закону
- Особливий, який передбачає подачу заяви на отримання дозволу для установок, які виводяться з експлуатації упродовж 12 місяців з моменту вступу в дію закону

Зазначені норми не забезпечують однакового та рівного підходу до всіх операторів установок, оскільки дає прийнятний 3-річний термін для переходу на нову дозвільну систему в загальному порядку, але обмежує можливість подання заяв операторам установок, які будуть виводитись із експлуатації, лише 1 роком. Це вносить невизначеність у діях операторів та змушує вже в короткостроковій перспективі прийняти рішення щодо відмови від будь-яких спроб модернізації установки та отримання загального дозволу. Крім того, одного критично мало як для отримання такого дозволу, так і для розроблення всіх необхідних підзаконних нормативно-правових актів

Вважаємо за необхідне:

Збільшити строк для подання заяви для отримання дозволу для операторів установок, які виводяться із експлуатації з 12 місяців до 3 років.

Пропозиція № 4

Скасувати вимогу облаштування автоматизованих систем моніторингу на Установках, які підлягають виведенню з експлуатації в короткостроковій перспективі (протягом 4-х років) після проведення цієї реформи.

Обґрунтування:

Встановлення підприємством (Оператором установки) автоматизованих систем моніторингу на стаціонарні джерела викидів (Установки) є досить капіталоемним та тривалим проектом будівництва/реконструкції. Враховуючи це, взагалі відсутня будь-яка економічна та екологічна доцільність встановлювати законодавчу вимогу для облаштування АСМ на об'єктах/установках, які підлягають виведенню з експлуатації у короткостроковій перспективі після проведення реформи.

Також у статі 29 законопроекту, висновки з найкращих доступних технологій та методів управління, що встановлюються в інтегрованому довкільному дозволі, набирають чинності не раніше ніж через чотири роки з дня припинення або скасування воєнного стану в Україні.

Вважаємо за необхідне:

Встановити у законопроекті № 6004-д норму про звільнення від законодавчих вимог по ст. 19 законопроекту щодо встановлення автоматизованих систем моніторингу для «Установок», які протягом короткого періоду часу (протягом 4-х років після проведення цієї реформи) плануються до повного виведення з промислової експлуатації, згідно вимог чинного законодавства України, екологічних нормативів та/або інших чинних нормативно-правових актів.

Пропозиція №5

Скасувати вимогу щодо видачі плати за внесення змін до інтегрованого довкільного дозволу (15 мін. заробітних плат – 100,5 тис. грн на 01.01.2023р.).

Обґрунтування:

Враховуючи, що під сферу дії закону будуть підпадати підприємства із обладнанням, що використовує паливо (сумарною споживаною потужністю спалювального обладнання > 50 МВт), на яких майже щороку можуть та будуть проводити їх модернізацію та/або встановлення нового обладнання (газові обігрівачі, теплогенератори тощо), то наявність цієї норми призведе до необхідності щорічних відповідних змін до інтегрованого довкільного дозволу із внесенням плати, адже введення нового обладнання не віднесено до можливості застосування спрощеної процедури внесення змін до інтегрованого довкільного дозволу.

Отже:

Із тексту абзацу другого пункту 6 в статті 3 законопроекту пропонуємо фразу «у разі перегляду та оновлення умов інтегрованого довкільного дозволу» вилучити.

Пропозиція №6

Вилучити із тексту законопроекту (стаття 29 пункт 5) норму, якою передбачається внесення змін до Закону України «Про дозвільну систему в сфері господарської діяльності» в частині незастосування принципу мовчазної згоди у правовідносинах щодо інтегрованого довкільного дозволу.

Обґрунтування:

Наведена у статті 29 Законопроекту норма про внесення змін до ЗУ «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності» в частині введення норми «Видача інтегрованого дозволу, відмова у видачі інтегрованого дозволу, внесення змін, зупинення, анулювання інтегрованого дозволу здійснюються відповідно до цього Закону з урахуванням особливостей, визначених Законом України «Про запобігання, зменшення та контроль промислового забруднення», та без застосування принципу мовчазної згоди» є неприйнятною та потребує вилучення з огляду на те, що інтегрований дозвіл, згідно із визначенням термінів, є документом дозвільного характеру так як без наявності якого суб'єктом господарювання не можуть впроваджуватися певні дії щодо здійснення господарської діяльності або видів господарської діяльності. Норма щодо «не застосування принципу мовчазної згоди» у правовідносинах, що виникають у процесі видачі дозвільним органом інтегрованого дозволу є порушенням конституційних прав суб'єктів господарювання у разі невиконання дозвільним органом своїх обов'язків щодо дотримання термінів видачі документів дозвільного характеру та потребує вилучення.

Необхідно:

Вилучити посилання на незастосування принципу мовчазної згоди із тексту статті 29 законопроекту.

Пропозиція №7

Доповнити пункт 7 статті 3 законопроекту нормою, згідно із якою у разі видачі інтегрованого довкільного дозволу на види діяльності або об'єкти на які попередньо вже було отримано висновок із оцінки впливу на довкілля (ОВД), в якому визначено допустимість провадження планованої діяльності, видача такого дозволу проводиться без додаткового проведення громадського обговорення.

Обґрунтування:

Для отримання висновку з ОВД на об'єкти планованої діяльності, підприємства вже проходять повну процедуру підготовки матеріалів, розміщення оголошень, проведення громадських слухань (транскордонних консультацій) в повному обсязі згідно із ЗУ «Про оцінку впливу на довкілля», який практично є тотожним аналогічній процедурі, яка передбачена у законопроекті для отримання інтегрованого довкільного дозволу.

Тому, у разі попереднього проведення всіх процедур в процесі отримання висновку із ОВД при одержанні інтегрованого довкільного дозволу буде проводитися дублювання цих процедур, що призведе як до додаткових необґрунтованих витрат підприємств, так і затягування процедури у часі.

Вважаємо за необхідне:

Внести відповідні зміни до пункту 7 статті 3 законопроекту в частині закріплення норми по не проведенню додаткової процедури громадського обговорення при видачі інтегрованого довкільного дозволу у разі попереднього одержання позитивного висновку з ОВД на види діяльності, на які буде виданий такий дозвіл.

Пропозиція №8

Виключити необхідність додаткового дорадчого органу – узгоджувальної наради, крім його залучення на вимогу оператора.

Обґрунтування:

Ч. 5 ст. 7 Проекту передбачається, що для узгодження позицій заінтересованих органів щодо видачі (внесення змін до) інтегрованого довкільного дозволу та його умов, для розгляду питання щодо надання відступу, на вимогу оператора установки, подану до завершення строку розгляду заяви на отримання (внесення змін до) інтегрованого довкільного дозволу заінтересованими органами, у інших випадках, передбачених цим Законом, або, за необхідності, за власної ініціативи дозвільний орган скликає узгоджувальну нараду.

Під час процедури отримання інтегрованого довкільного дозволу передбачається залучення заінтересованих органів та надання ними пропозицій щодо умов даного дозволу у встановлені терміни.

При цьому, заінтересованими органами є уповноважені органи державної влади, які повинні діяти та надавати пропозиції в межах, в спосіб передбачені законами України. Повторне їх залучення для узгодження позицій є необґрунтованим.

Питання надання відступу також регламентовано ст. 13 Проекту та не потребує додаткового розгляду на узгоджувальній нараді.

Формулювання «у інших випадках», «за необхідності», «з власної ініціативи» не відповідають принципам правової визначеності, порушують вимоги Закону України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності», є суб'єктивними, містять корупційні ризики та провокують дискримінаційні повноваження уповноважених органів.

Формування додаткового дорадчого комісійного органу суперечить Закону України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності», оскільки інтегрований довкільний дозвіл є документом дозвільного характеру, а отже відповідно до статті 4 цього закону виключно законами, які регулюють відносини, пов'язані з одержанням документів дозвільного характеру, встановлюються, зокрема дозвільний орган, уповноважений видавати документ дозвільного характеру. Узгоджувальна нарада не є дозвільним органом у розумінні чинного законодавства.

Необхідність скликання узгоджувальної наради, проведення засідань та прийняття рішень значно затримає процедуру видачі дозволів.

Потрібно:

Передбачити, що на вимогу оператора установки, подану до завершення строку розгляду заяви на отримання (внесення змін до) інтегрованого довкільного дозволу заінтересованими органами дозвільний орган скликає узгоджувальну нараду.

Пропозиція №9

Виключити як підставу відмови у видачі (внесенні змін до) інтегрованого довкільного дозволу неможливість встановлення умов інтегрованого довкільного дозволу згідно з вимогами цього Закону.

Обґрунтування:

За ч. 4. ст. 3 Проекту інтегрований довкільний дозвіл видається згідно з висновками найкращих доступних технологій та методів управління, а у разі їх відсутності згідно з найкращими доступними технологіями та методами управління, які дозвільний орган визначив на основі критеріїв для визначення найкращих доступних технологій та методів управління, зазначених у цьому Законі, та екологічних нормативів.

Відповідно до ч. 7 ст. 3 Проекту для установок, що вводяться в експлуатацію вперше, на яких буде провадитися діяльність або які належать до об'єктів, що згідно із Законом України «Про оцінку впливу на довкілля» підлягають оцінці впливу на довкілля, а також у разі змін у характері або функціонуванні установок або їх розширення, які згідно із Законом України «Про оцінку впливу на довкілля» підлягають оцінці впливу на довкілля, інтегрований довкільний дозвіл видається після отримання висновку з оцінки впливу на довкілля, в якому визначено допустимість провадження планованої діяльності.

Отже, умови інтегрованого довкільного дозволу будуть базуватися на висновках найкращих доступних технологій та методів управління, а у разі їх відсутності, на найкращих доступних технологіях та методах управління, які дозвільний орган визначив на основі критеріїв для визначення найкращих доступних технологій та методів управління, екологічних нормативах та висновку з ОВД.

За вказаних обставин, наявності альтернативи, у т.ч. використання існуючих екологічних нормативів, логічно незрозумілою та необґрунтованою є підстава у відмові видачі дозволу, як неможливість встановлення його умов.

Пропонуємо:

Виключити як підставу відмови у видачі (внесенні змін до) інтегрованого довкільного дозволу неможливість встановлення умов інтегрованого довкільного дозволу згідно з вимогами цього Закону.